

Curtea Supremă de Justiție
ÎNCHEIERE

06 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:
Președinte – Talpă Boris
Judecători – Daguța Sergiu, Eremciuc Ghenadie,

examinând, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea recursului declarat de către avocatul *Stănilă Elena* în numele inculpatului Șagan Valeri, împotriva deciziei din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Cahul, în cauza penală privindu-l pe

Șagan Valeri XXXXX, născut la XXXXX,
originar din r-nul XXXXX,

învinuți în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2), lit. c) și d) Cod penal.

Termenul de examinare:

Prima instanță: 16.02.2021 – 14.04.2021;
Instanța de apel: 06.05.2021 – 21.09.2021;
Instanța de recurs: 14.12.2021– 19.04.2022;
Instanța de apel: 15.08.2022 – 25.10.2022;
Instanța de recurs: 03.01.2023– 06.03.2024.

Asupra admisibilității recursului declarat, în baza materialelor din dosar, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătorei Cahul, sediul Central din 14 aprilie 2021, a fost încetat procesul penal în privința lui Șagan Valeri în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2), lit. c) și d) Cod penal, din motiv că fapta săvârșită constituie contravenția prevăzută de art. 105 Cod contravențional, iar termenul de tragere la răspundere contravențională s-a prescris.

A fost admisă acțiunea civilă, cu dispunerea încasării de la Șagan Valeri în beneficiul părții vătămate entitatea juridică Primăria s. Doina, din r-nul Cahul, prejudiciu material în sumă de 1 720 lei.

1.1. Pentru a se pronunța, prima instanță a reținut că, Șagan Valeri a fost învinuit de către organul de urmărire penală că, pe 25 septembrie 2017, activând în calitate de contabil-șef în cadrul Primăriei satului Doina, raionul Cahul, fiind împuternicit de a gestiona mijloace financiare și conturile Primăriei satului Doina, raionul Cahul, având scopul însușirii bunurilor Primăriei satului Doina, s-a deplasat la magazinul „Modernus”, amplasat pe adresa municipiul Cahul, strada Ștefan cel Mare 64, unde din mijloacele financiare ale primăriei satului Doina, raionul Cahul, care au rămas în sold pe contul SRL „Modernus”, ca urmare a procurării materialelor de construcție, a procurat un aparat de

presiune înaltă de model „Karcher”, în sumă de 1720 lei, procurarea căruia nu a fost contractată de Primăria satului Doina, raionul Cahul, pe care l-a însușit fără a-l include în Registrul evidenței mișcării bunurilor materiale al primăriei, astfel cauzându-i părții vătămate un prejudiciu considerabil în sumă totală de 1720 lei.

Astfel, acțiunile lui Șagan Valeri, au fost calificate de către organul de urmărire penală conform art. 191 alin. (2), lit. c) și d) Cod penal - adică, *„însușirea și folosirea ilegală a bunurilor altei persoane de către cel căruia i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop, cu folosirea situației de serviciu, care a produs daune considerabile”*

2. Pentru a pronunța sentința prima instanță a constatat în fapt că, Șagan Valeri pe 25 septembrie 2017, activând în calitate de contabil-șef în cadrul Primăriei satului Doina, raionul Cahul, fiind împuternicit a gestiona mijloace financiare și conturile Primăriei satului Doina, raionul Cahul, având scopul însușirii bunurilor Primăriei satului Doina, s-a deplasat la magazinul „Modernus”, amplasat pe adresa municipiul Cahul, strada Ștefan cel Mare 64, unde din mijloacele financiare ale primăriei satului Doina, raionul Cahul, care au rămas în sold pe contul SRL „Modernus”, ca urmare a procurării materialelor de construcție, a procurat un aparat de presiune înaltă de model „Karcher”, în sumă de 1 720 lei, procurarea căruia nu a fost contractată de Primăria satului Doina, raionul Cahul, pe care l-a însușit fără a-l include în Registrul evidenței mișcării bunurilor materiale al primăriei, astfel cauzându-se părții vătămate un prejudiciu în sumă de 1 720 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, prima instanță a reținut că, în drept, faptele inculpatului Șagan Valeri întrunesc elementele constitutive ale contravenției prevăzute de art. 105 Cod Contravențional, după indicii calificativi- *„sustragerea în proporții mici din avutul proprietarului”*.

3. Ne fiind de acord cu sentința primei instanțe a depus *apel procurorului*, prin care a solicitat, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Șagan Valeri să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 191 alin. (2), lit. c) și d) Cod penal, la - 3 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis și privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 3 ani.

3.1. În motivarea apelului a invocat că, sentința este neîntemeiată sub aspectul calificării acțiunilor inculpatului ca contravenție, invocând că prima instanță nu a dat o apreciere corectă circumstanțelor cauzei și nu a indicat motivele calificării acestuia sub o contravenție.

Totodată, procurorul a menționat că la calificarea însușirii și folosirii ilegale a bunurilor altei persoane, săvârșite cu cauzarea de daune considerabile infracțiune care este prevăzută la art. 191 alin. (2), lit. c) și d) Cod penal, era necesar să se țină cont de faptul că caracterul considerabil al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei.

Astfel, a susținut că prin acțiunile sale intenționate inculpatul Șagan Valeri a cauzat o daună considerabilă părții vătămate, prin diminuarea bugetului de stat. Iar, încetarea procesului penal în baza art. 191 alin. (2), lit. c) și d) Cod penal, și recunoașterea lui Șagan Valeri vinovat de săvârșirea contravenției prevăzute de art. 105 Cod contravențional, este contrară prevederilor legale.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 21 septembrie 2021, apelul procurorului s-a respins, cu menținerea sentinței fără modificări.

În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, analizând probele prezentate de procuror în susținerea învinuirii imputate inculpatului Șagan Valeri prin prisma

prevederilor art.101 Cod de procedură penală, a considerat că aceste probe nu dovedesc învinuirea înaintată în baza art. 191 alin. (2), lit. c) și d) Cod penal, iar prima instanță în mod justificat a ajuns la concluzia că probele prezentate de acuzatorul de stat sunt insuficiente pentru a demonstra vinovăția lui Șagan Valeri în comiterea unei fapte penale.

Ca urmare, instanța de apel a atestat că în acțiunile lui Șagan Valeri nu se conțin elementele componente ale infracțiunii imputate prevăzute de art. 191 alin. (2), lit. c) și d) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a respins ca neîntemeiat argumentul procurorului precum că, sentința în cauză este neîntemeiată sub aspectul calificării acțiunilor inculpatului conform art. 105 Cod contravențional, or, întru stabilirea prejudiciului cauzat părții vătămate Primăria sat. Doina, r-nul Cahul care ar putea fi perceput ca fiind considerabil, de către partea acuzării nu au fost aduse careva date cu privire la bugetul acestei instituții, cheltuieli, venituri pentru a confirma că prejudiciul este considerabil.

În cadrul audierii în prima instanță cât și explicațiilor în instanța de apel, reprezentantul părții vătămate, Roșca Olga a indicat că, suma de 1 720 lei pentru bugetul Primăriei nu este o sumă considerabilă ca prejudiciu.

A constatat că, prima instanță corect a reținut lipsa cauzării daunei considerabile, care este o circumstanță ce determină necesitatea aprecierii acțiunilor inculpatului Șagan Valeriu ca fiind apte de a se subscrie componentei contravenționale prevăzute la art. 105 Cod contravențional, or, latura obiectivă și semnul calificativ „*care a produs daune considerabile*” nu a fost determinat în acțiunile inculpatului Șagan Valeriu, motiv din care a conschis că prima instanță corect a constatat lipsa confirmării caracterului considerabil al acestor daune, acțiunile inculpatului neputând fi calificate pe art. 191 Cod penal.

De asemenea, instanța de apel a conchis că, partea vătămată este o unitate administrativ teritorială, iar caracterul considerabil al prejudiciului urma să rezulte din sumele bugetare alocate, din valoarea activelor și pasivelor, rulajelor valorilor patrimoniale, care pot fi probate doar cu acte și documentele de evidență contabilă, iar din registrul evidenței mișcării bunurilor materiale, a observat că Primăria sat. Doina dispune de bunuri materiale în sumă de 8 677 413, 54 lei, iar în comparație cu suma prejudiciului imputat nu poate fi apreciat ca unul considerabil.

Ca urmare, instanța de apel a notat că, prima instanță corect a încetat, în baza art. 332 alin. (2) Cod de procedură penală, procesul penal în cauza privind învinuirea lui Șagan Valeriu în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 191 alin. (2), lit. c) și d) Cod penal, pe motiv că fapta comisă constituie contravenție prevăzută de art. 105 Cod contravențional.

5. Nefiind de acord cu decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 21 septembrie 2021, a depus cerere de *recurs* procurorul, prin care a solicitat casarea acesteia, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului procurorul a motivat că, instanța de apel n-a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție eronată privind recalificarea acțiunilor inculpatului Șagan Valeri de la art. 191 alin. (2), lit. c) și d) Cod penal la art.105 Cod contravențional, - „*sustragerea în proporții mici din avutul proprietarului prin delapidare*”.

Acțiunile inculpatului just au fost calificate de către organul de urmărire penală conform art. 191 alin. (2), lit. c) și d) Cod penal, deoarece s-a constatat cu certitudine existența în acțiunile inculpatului indicele calificativi „*daune considerabile*”.

Totodată, a făcut trimitere la prevederile art. 126 alin. (2) Cod penal, și a indicat că, pentru ca urmarea prejudiciabilă să aibă eficiența în conținutul infracțiunii de delapidare, trebuie pe plan civil să conducă la pricinuirea unei pagube avutului persoanei juridice sau private, la o diminuarea a patrimoniului.

Astfel, a considerat că prin acțiunile sale inculpatul Șagan Valeri a cauzat o daună considerabilă părții vătămate, prin diminuarea bugetului de stat.

Procurorul a mai menționat că, instanța de apel apreciind ca veridice declarațiile reprezentantului părții vătămate Roșca Olga, care în cadrul audierii în prima instanță cât și explicațiilor din instanța de apel a indicat că, suma de 1 720 lei pentru bugetul Primăriei nu este o sumă considerabilă ca prejudiciul, dar a omis să dea apreciere declarațiilor reprezentantului părții vătămate de la urmărirea penală, conform căroră - suma de 1 720 lei, pentru Primăria satului Doina este o sumă considerabilă.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 19 aprilie 2022, s-a admis recursul procurorului în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, s-a casat total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 21 septembrie 2021, și s-a dispus rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6.1. În motivarea deciziei instanța de recurs a statuat că, urmare a verificării legalității hotărârii atacate sub aspectele invocate, Colegiul penal lărgit a reținut că temeiul de recurs invocat prevăzut la art. 427 alin. (1), pct. 12) Cod de procedură penală (redacția legii în vigoare la data declarării recursului, până la 01.09.2023), și-a găsit confirmarea, în sensul că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Colegiul penal lărgit a atestat că, instanța de apel greșit a menținut soluția primei instanțe, prin care acțiunile inculpatului Șagan Valeri au fost reîncadrate din art. 191 alin. (2), lit. c) și d) Cod penal în art. 105 Cod contravențional, prin excluderea calificativului „*daune considerabile*”, astfel, eronat a fost considerat că prejudiciul cauzat nu este unul considerabil.

Concluzia Colegiului penal lărgit s-a fundamentat pe dispozițiile din hotărârea Curții Constituționale nr. 22 din 27 iunie 2017, privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 328 alin. (1) din Codul penal (excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, sesizările nr. 113/2016 și nr. 8g/2017), pct. 102, în care s-a statuat că „*daunele care se înscriu în limitele dintre daunele în proporții mici și daunele în proporții mari urmează a fi încadrate, după caz, ca fiind esențiale sau considerabile, iar până la instituirea de către legiuitor a unui prag valoric al daunelor esențiale și considerabile, mărimea acestora va constitui limitele care se încadrează între daunele în proporții mici și daunele în proporții mari*”.

Ca urmare s-a reținut că, la determinarea proporțiilor mari și deosebit de mari, legiuitorul a prevăzut în art. 126 alin. (1) și (1¹) Cod penal, drept bază de calcul salariul mediu lunar pe economie prognozat, stabilit prin hotărâre de Guvern, în vigoare la momentul săvârșirii faptei, s-a constatat a fi după cum urmează; - proporții mari - mai mult de 20 de salarii, - proporții deosebit de mari - mai mult de 40 de salarii.

Astfel, daunele în proporții mici, care determină atragerea la răspundere contravențională, conform art. 18 Cod contravențional, constituie daunele care la momentul săvârșirii contravenției nu depășesc 20% din quantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat, aprobat de Guvern pentru anul în curs la data săvârșirii faptei.

Având în vedere că infracțiunea din prezenta speță a fost săvârșită la 25 septembrie 2017, iar potrivit hotărârii de Guvern nr. 1233 din 09 noiembrie 2016, quantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2017, a fost stabilit în mărime de 5600 lei, rezultă că 20% din această sumă constituie 1120 lei.

Raportând suma mijloacelor bănești în mărime de 1720 lei, delapidată de către Șagan Valeri la prevederile art.126 Cod penal, Colegiul penal lărgit a atestat că mărimea daunelor produse ca urmare a săvârșirii infracțiunii, depășește quantumul sustragerii în proporții mici și astfel în acțiunile inculpatului se întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2), lit. c) și d) Cod penal, *delapidarea averii străine care a produs daune considerabile*.

Ca urmare Colegiul penal lărgit a conchis asupra netemeinicii soluției instanței de apel, care fără o analiză și apreciere prin coroborare a probelor administrate în cauză, precum și a prevederilor legale aplicabile în speță, nejustificat a menținut reîncadrarea acțiunilor inculpatului Șagan Valeri din art. 191 alin. (2), lit. c) și d) Cod penal în art.105 Cod contravențional.

7. Prin decizia din 25 octombrie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Cahul, s-a admis apelul procurorului în Procuratura raionului Cahul, Bahnari Irina.

S-a casat integral sentința Judecătorei Cahul, sediul Central din 14 aprilie 2021, în cauza penală privindu-l pe Șagan Valeri de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 191 alin. (2), lit. c), d) Cod penal, și a pronunțat o nouă hotărâre, prin care Șagan Valeri a fost declarat vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 191 alin. (2), lit. c), d) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa de 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de gestionarea fondurilor și bunurilor în instituțiile publice pe un termen de 3 ani.

În baza art. 1, 2 al Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, inculpatul Șagan Valeri s-a liberat de la executarea pedepsei principale stabilite prin prezenta decizie.

S-a încetat procedura civilă la acțiunea civilă depusă de Primăria com. Doina, r-nul Cahul privind încasarea prejudiciului cauzat prin infracțiune de la inculpatul Șagan Valeri, din motivul recuperării prejudiciului de către Șagan Valeri.

7.1. Instanța de apel a motivat în decizia sa că, verificând legalitatea și temeinicia sentinței contestate, a considerat că prima instanță a apreciat eronat probele administrate la cauza penală și normele materiale, astfel, greșit a ajuns la concluzia reîncadrării faptei inculpatului Șagan Valeri din infracțiunea prevăzută la art. 191 alin. (2), lit. c), d) Cod penal în contravenția prevăzută de art. 105 Cod contravențional.

Inculpatul Șagan Valeri a fost trimis în judecată, fiind învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 191 alin. (2), lit. c), d) Cod penal, cu semne de calificare: *însușirea și folosirea ilegală a bunurilor altei persoane de către cel căruia i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop, cu folosirea situației de serviciu, care a produs daune considerabile.*

În hotărârea Curții Constituționale nr. 22 din 27 iunie 2017, privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale art. 328 alin. (1) Cod penal (*excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu*), la pct. 102 se menționează *”Daunele care se înscriu în limitele dintre daunele în proporții mici și daune în proporții mari urmează a fi încadrate, după caz, ca fiind esențiale sau considerabile, iar până la instituirea de către legiuitor a unui prag valoric al daunelor esențiale și considerabile, mărimea acestora va constitui limitele care se încadrează între daunele în proporții mici și daunele în proporții mari”.*

Prin urmare, a conchis că daunele în proporții mici, care determină atragerea la răspundere contravențională în conformitate cu art. 18 Cod contravențional, constituie daunele care la momentul săvârșirii contravenției nu depășesc 20% din cuantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat, aprobat de Guvern pentru anul în curs la data săvârșirii faptei.

Infracțiunea imputată inculpatului Șagan Valeri a fost săvârșită la 25 septembrie 2017, iar potrivit Hotărârii de Guvern nr. 1233 din 09 septembrie 2016, cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2017, a fost stabilit în mărime de 5600 lei, corespunzător 20% din această sumă constituie – 1120 lei.

În contextul acestor împrejurări, a constatat că mijloacele bănești în mărime de 1720 lei, delapidate de Șagan Valeri raportate la dispozițiile art. 126 alin. (2) Cod penal și la constatările Curții Constituționale din hotărârea nr. 22 din 27 iunie 2017, atestă că mărimea daunelor cauzate prin săvârșirea infracțiunii, depășesc cuantumul sustragerii în

proporții mici și necesită a fi apreciate ca fiind daune considerabile.

Astfel, prima instanță eronat a considerat că prin excluderea semnului calificativ ”*daune considerabile*”, fapta inculpatului Șagan Valeri nu constituie infracțiunea prevăzută de art. 191 alin. (2), lit. c), d) Cod penal, dar contravenția prevăzută de art. 105 Cod contravențional. Eroarea admisă de către prima instanță la adoptarea sentinței, a impus casarea integrală a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri.

Analizând suplimentar probele administrate instanța de apel a considerat ca fiind dovedită fapta imputată inculpatului Șagan Valeri în următoarele circumstanțe:

Șagan Valeri la 25 septembrie 2017, activând în calitate de contabil-șef încadrul Primăriei satului Doina, raionul Cahul, fiind împuternicit a gestiona mijloace financiare și conturile Primăriei satului Doina, raionul Cahul, având scopul însușirii bunurilor Primăriei satului Doina, s-a deplasat la magazinul „Modernus”, amplasat pe adresa mun. Cahul, str. Ștefan cel Mare, 64, unde din mijloacele financiare ale Primăriei satului Doina, raionul Cahul, care au rămas în sold pe contul SRL „Modernus”, ca urmare a procurării materialelor de construcție, a procurat un aparat de presiune înaltă de model „Karcher”, în sumă de 1 720 lei, procurarea căruia nu a fost contractată de Primăria satului Doina, raionul Cahul, pe care l-a însușit fără a-l include în Registrul evidenței mișcării bunurilor materiale al primăriei, astfel cauzându-i părții vătămate un prejudiciu considerabil în sumă totală de 1720 lei.

Vinovăția inculpatului Șagan Valeri în comiterea infracțiunii încriminate prevăzute de art. 191 alin. (2), lit. c), d) Cod penal, s-a confirmat prin mijloacele de probă administrate în prima instanță și verificate suplimentar în instanța de apel, și anume: declarațiile reprezentantului părții vătămate Roșca Olga (f.d.151-152, vol.1); - Declarațiile suplimentare a reprezentantului părții vătămate Roșca Olga (f.d.153-154, vol.1); - Declarațiile martorului Deacenco Elena oferite în prima instanță (f.d.158-159, vol.1); - Declarațiile martorului Caramalac Diana oferite în prima instanță (f.d.160-161, vol.1);

Alte probe decât declarațiile reprezentantului părții vătămate și martorilor administrate în prima instanță și verificate în instanța de apel, care confirmă vinovăția inculpatului Șagan Vasile sunt: - Demersul de la Roșca Olga din 27 septembrie 2018, potrivit căruia, solicită intervenirea organelor de drept în luarea măsurilor de rigoare în privința persoanelor necunoscute, care având scopul însușirii bunurilor primăriei, în anul 2017 au primit de la magazinul SRL „Modernus”, un aparat de presiune înaltă ”Karcher”, care a fost înscris după Primăria sat. Doina, r-nul Cahul, astfel cauzând primăriei un prejudiciu considerabil în sumă de 1720 lei (f.d.10, vol.1); - copia Cec-ului nr. 3459 eliberat de „Modernus” SA la data 25 septembrie 2017, ora 16:38, în sumă de 1720 lei, cumpărător fiind Primăria comunei Doina (f.d.14, vol.1); - copia Facturii din 01 august 2018, potrivit căreia cumpărătorului Primăria comunei Doina i-a fost eliberat marfa procurată, aparatul de presiune înaltă de model ”Karcher”, la suma de 1720 lei (f.d.15, vol.1); - extras din Registrul evidenței bunurilor materiale deținut de Primăria com. Doina pentru perioada 01.09.2018-30.09.2018, în care nu se regăsește bunul/ aparatul de presiune înaltă de model ”Karcher” (f.d.17-19, vol.1);

- Dispoziția nr. 42-i din 03 septembrie 2018 „Cu privire la acordarea concediului de odihnă anual”, potrivit căreia începând cu 03 septembrie 2018 pe o durată de 35 zile calendaristice până la 08 octombrie 2018, inclusiv, primarul comunei Doina, Eliseev Valeriu s-a aflat în concediu de odihnă anual, iar pe perioada concediului de odihnă, atribuțiile de primar interimar al comunei Doina au fost îndeplinite de către secretarul Consiliului local, Roșca Olga (f.d.21, vol.1);

- Confirmare nr. 546 din 19 septembrie 2018 eliberată de Primarul interimar al com. Doina, Roșca Olga, prin care se certifică că într-adevăr suma de 1720 lei este una considerabilă pentru Primăria Doina (f.d.22, vol.1);

- Copia de pe Factura nr.STS-000270 emisă de „Modernus” SA, potrivit căreia Primăria s. Doina a achiziționat ardezie în număr de 38 bucăți, ciment – 4 saci și cuie un kg, la suma totală de 3984 lei (f.d.23, vol.1); - copia de pe Factura fiscală seria nr. LV4580199 din 06 septembrie 2017, potrivit căreia cumpărătorului Primăria comunei Doina i-au fost eliberate mărfuri procurate, inclusiv 20 foi de ardezie, ciment 4 saci și cuie un kg, la suma totală de 2274 lei (f.d.25-27, vol.1);

- Extras din contul curent C 10637 din 18.09.2017, potrivit căreia în baza transferul efectuat de la contul Primăriei com. Doina pe cel al SA ”Modernus” conform facturii nr.STST-000285 din 11 septembrie 2019, pentru procurarea materialelor de construcție s-a ridicat bunuri la suma de 1720 lei (f.d.26, vol.1);

- Extras din Programa 1C la situația din 30 august 2017, potrivit căreia aparatul Primăriei Doina a comandat SA ”Modernus” pentru procurare următoarele bunuri: ardezie în număr de 38 buc, ciment 4 saci și un kg cuie, în total suma de 3994 lei (f.d.29, vol.1);

- Copia Fișei de post a secretarului Consiliului local și secretarului comunei Doina, care conține atribuțiile de serviciu, sarcinile de bază, responsabilitățile și împuternicirile funcției (f.d.74-75, vol.1);

- Copia de pe Dispoziția nr.39-i din 13 iunie 2016 „Cu privire la numirea în funcție de contabil-șef”, potrivit căreia începând cu 13 iunie 2016 Șagan Valeri este numit în funcția de contabil-șef al Primăriei Doina (f.d.78, vol.1);

- Copia autenticată de la Contractului individual de muncă XXXX încheiat între Primarul com. Doina și Șagan Valeri, ultimul angajat în funcția de contabil șef al Primăriei Doina (f.d.79-80, vol.1);

- Copia de pe Dispoziția XXXXX „Cu privire la concedierea din funcția de contabil-șef pe primăria Doina”, în temeiul căreia a fost încetat contractul individual de muncă încheiat cu Șagan Valeri, contabil-șef al Primăriei com. Doina, pentru absență nemotivată de la locul de muncă, 4 ore consecutiv (f.d.83, vol.1);

- Registrul evidenței mișcării bunurilor materiale a Primăriei com. Doina, r-nul Cahul pe perioada de la 01 ianuarie 2019 până la 24 iunie 2019 (f.d.87-95, vol.1).

Calitatea specială de subiect al infracțiunii încriminate inculpatului Șagan Valeri, este în afara oricărui dubiu, or înscrisurile administrate la dosar confirmă că Șagan Valeri în data comiterii infracțiunii – 25 septembrie 2017, era angajat în funcția de contabil - șef la Primăria comunei Doina, potrivit Dispoziției nr.39-i din 13 iunie 2016, în baza căreia începând cu 13 iunie 2016 Șagan Valeri este numit în funcția de contabil-șef al Primăriei Doina (f.d.78, vol.1);

Contractul individual de muncă nr. 3 din 20 mai 2016, încheiat între Primarul com. Doina și Șagan Valeri, ultimul angajat în funcția de contabil șef al Primăriei Doina (f.d.79-80, vol.1), fiind concediat din respectiva funcție începând cu data de 19 martie 2018 prin Dispoziția nr.10-a din 26 martie 2018, în temeiul căreia a fost încetat contractul individual de muncă încheiat cu Șagan Valeri, contabil-șef al Primăriei com. Doina, pentru absență nemotivată de la locul de muncă, 4 ore consecutiv (f.d.83, vol.1).

Drept urmare, a reținut că în virtutea calității de contabil-șef al Primăriei com. Doina, r-nul Cahul, inculpatul Șagan Valeri avea în gestiunea și administrarea sa bunurile Primăriei com. Doina, inclusiv și ale instituțiilor aflate la gestiunea acesteia.

Determinarea valorii prejudiciului cu calificativul „considerabil” sau „neconsiderabil” îi revine organului de urmărire penală și instanței de judecată care ținând cont de valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru partea vătămată, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, este în drept să determine valoarea prejudiciului cauzat prin infracțiune ca fiind „considerabil”.

Având în vedere prevederile art. 126 Cod penal, a considerat că prin fapta sa de delapidare a averii străine, inculpatul Șagan Valeri a cauzat Primăriei com. Doina, daune

în proporții considerabile.

Din totalitatea probelor examinate și circumstanțelor stabilite supra, a constatat că, acțiunile inculpatului Șagan Valeri au fost îndreptate spre însușirea și folosirea ilegală a bunurilor Primăriei com. Doina, care iau fost încredințate în administrate, cu folosirea situației de serviciu, acțiuni confirmate în primul rând prin declarațiile martorului Cuzimenco Tatiana care direct a indicat la inculpat, cât și indirect prin declarațiile martorilor Caramalac Diana, Deacenco Elena și reprezentantul părții vătămate Roșca Olga.

Din cumul de probe administrate în ședința de judecată a rezultat cu certitudine că, inculpatul Șagan Valeri a acționat cu intenție directă, spre însușirea și folosirea ilegală a bunurilor părții vătămate, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al faptei sale.

În acest fel, instanța de apel a conchis că, în acțiunile intenționate ale inculpatului Șagan Valeri, se regăsesc elementele laturii obiective și subiective ale componentei infracțiunii prevăzute la art. 191 alin. (2), lit. c), d) din Codul penal și anume: delapidarea averii străine, adică însușirea și folosirea ilegală a bunurilor altei persoane de către cel căruia i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop, cu folosirea situației de serviciu, care a produs daune considerabile.

Constatând că sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 191 alin. (2), lit. c), d) din Codul penal, instanța de apel a reținut că, dincolo de orice dubiu rezonabil, fapta există, a fost săvârșită de inculpat și constituie infracțiunea imputată, motiv pentru care a adoptat o soluție de condamnare a acestuia.

Argumentele părții apărării precum că fapta inculpatului Șagan Valeri constituie contravenția prevăzută de art. 105 Cod contravențional, întrucât partea vătămată susține că prejudiciul material în sumă de 1720 lei nu este unul considerabil, le-a considerat neîntemeiate și contradictorii cu constatările expuse mai sus, în prezenta decizie. Or, s-a menționat că prejudiciul în sumă de 1720 lei nu poate fi apreciat ca fiind în proporții mici, conform art. 18 Cod contravențional, respectiv fapta inculpatului Șagan Valeri este de natură penală, și întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2), lit. c), d) Cod penal.

În conformitate cu art. art. 16, 61 alin. (2), 75 alin. (1) Cod penal, infracțiunea se atribuie la categoria infracțiunilor grave, anterior nu a fost atras la răspundere penală, la locul de trai se caracterizează pozitiv, nu este căsătorit, nu are persoane la întreținere, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru. Circumstanțe care atenuază sau agravează conform art. 76 sau art. 77 Cod penal, nu au fost reținute, completul de judecată a ajuns la concluzia de a stabili inculpatului Șagan Valeri, închisoare pe un termen de 3 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de gestionarea fondurilor și bunurilor în instituțiile publice pe un termen de 3 ani.

Totodată, a concluzionat că inculpatul Șagan Valeri urmează a fi liberat de la executarea pedepsei principale cu închisoare deoarece întrunește condițiile prevăzute de Legea cu privire la amnistie și prevederile Codului de procedură penală.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin.(1), (4) al Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, art. 389 alin. (4), pct. 2) Cod procedură penală, sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art. 107 din Codul penal, or, fapta a fost comisă la 25 septembrie 2017, adică până la adoptarea Legii privind amnistia, iar inculpatul Șagan Valeri anterior nu a fost tras la răspundere penală, respectiv nu a beneficiat de aplicarea amnistiei, ca urmare a conchis că inculpatul Șagan Valeriu urmează a fi liberat de la executarea pedepsei principale - 3 ani închisoare, aplicată prin decizie, pentru săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 191 alin. (2), lit. c), d) Cod penal.

În cadrul urmăririi penale Primăria com. Doina a fost recunoscută în calitate de parte civilă, fiindu-i cauzat prejudiciu material în sumă de 1720 lei, care a fost restituit de inculpatul Șagan Valeri, a ajuns la concluzia de a înceta procedura civilă la acțiunea civilă depusă de Primăria com. Doina, r-nul Cahul privind încasarea prejudiciului cauzat prin infracțiune.

8. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, a declarat *recurs* asupra deciziei, avocatul *Stănilă Elena* în numele inculpatului Șagan Valeri, prin care a solicitat, casarea deciziei cu menținerea sentinței primei instanțe.

8.1. În motivarea recursului a invocat erorile de drept prevăzute la art. 427 alin. (1), pct. 6) și 8) Cod de procedură penală (în vigoare până la modificările introduse prin Legea nr. 246 din 31.07.2023, (în vigoare 01.09.2023), fără indica conținutul temeiurilor din normă.

Menționează recurentul că nu este de acord cu decizia instanței de apel, pe motiv că eronat a calificat considerabilitatea prejudiciului, făcând trimitere la declarațiile reprezentantului părții vătămate din cadrul ședinței de judecată, care a comunicat că suma de 1720 lei nu este una considerabilă pentru partea vătămată, însă, instanța de apel a apreciat ca considerabil prejudiciul nu din declarațiile părții vătămate, dar din interpretarea art. 126 Cod penal, ceea ce constituie o abordare și apreciere incorectă din partea acestei instanțe, or, norma dată se referă exclusiv la însemnătatea bunurilor pentru victimă și nu pentru completul de judecată.

Reieșind din aceste circumstanțe recurentul consideră că, prima instanță corect a calificat acțiunile lui Șagan Valeri și a pronunțat o sentință obiectivă și legală de tragerea la răspundere contravențională.

9. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1), pct. 1¹) Cod de procedură penală, *procurorul* a depus referință asupra recursului declarat, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat.

10. Examinând admisibilitatea recursului declarat în baza materialelor din dosar, completul de judecată conchide asupra inadmisibilității acestuia ca fiind vădit neîntemeiat, din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează admisibilitatea recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în baza materialelor din dosar.

Conform art. XI alin.(3) din Legea privind modificarea unor acte normative, (nr. 246 din 31.07.2023 în vigoare din 01 septembrie 2023), recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza *temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului*.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023) și a declarat recursul în termen, la 15 decembrie 2022.

În conformitate cu art. 432 alin. (2), pct. 4) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), instanța de recurs, prin examinarea admisibilității recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în baza materialelor din dosar, este în drept să declare recursul inadmisibil în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Reieșind din conținutul recursului declarat completul de judecată constată că recurentul avocatul *Stănilă Elena* nu a indicat expres care eroare și care temeii din normă a fost încălcat de către instanța de apel, însă completul de judecată concluzionează din esența acestuia că autorul contestă starea de fapt stabilită de instanța de apel și încadrarea juridică a acțiunilor făptuitorului, cât și aprecierea probelor făcută de către instanța de apel, însă completul de judecată îi va da o apreciere critică din următoarele considerente.

Examinînd materialul cauzei penale, raportîndu-le la prevederile art. 427 alin. (1), pct. 6), 8) Cod de procedură penală (redacția legii în vigoare la data declarării recursului, până la 01.09.2023), se constată că nu-și găsesc confirmarea argumentele recurentului, nefiind stabilite, concretizate și motivate de către recurent presupusele erori de drept, iar instanța de apel, la examinarea cauzei a respectat prevederile art. art. 414 alin. (1), 417 alin. (1), pct. 8), 419, 436 Cod de procedură penală.

Se constată că argumentele recursului apărării se concentrează asupra dezacordului cu calificarea faptei, care, în opinia recurentului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2), lit. c), d) Cod penal, dar ar întruni elementele constitutive ale contravenției prevăzute de art. 105 Cod contravențional, întrucât în viziunea sa prejudiciul cauzat de către Șagan Valeri pentru partea vătămată Primăria s.Doina în mărime de 1720 lei nu este considerabil la caz.

Completul de judecată verificând materialele dosarului, raportat la argumentele din recursul declarat în ce privește lipsa prejudiciului în *proporții considerabile* pentru partea vătămată, ajunge la concluzia că eroarea semnalată de recurent nu este subsecventă cauzei și în mod vădit nu se încadrează în temeiul recursului invocat din următoarele considerente.

La rejudecarea cauzei penale în instanța de apel, pronunțând decizia din 25 octombrie 2022 (f.d.65-68, Vol. II), în conformitate cu art. 436 Cod de procedură penală, instanța de apel a adus argumente întemeiate privind încadrarea corectă a faptei prejudiciabile comise de către inculpat anume conform art. 191 alin. (2), lit. c), d) Cod penal, acestea argumente fiind reproduse în pct. 6.1. din prezenta încheiere.

Or, caracterul considerabil al daunei cauzate, în sensul art. 126 Cod penal, anume la fapta de delapidare a averii străine, corect s-a constatat că inculpatul Șagan Valeri a cauzat Primăriei com. Doina, daune în *proporții considerabile*.

În acest sens instanța de apel a oferit o motivare clară și certă că, fapta inculpatului nu poate fi încadrată în baza art. 105 Cod contravențional, deoarece potrivit art. 18 alin. (1) Cod contravențional, acesta stabilește expres că, *se consideră de mici proporții valoare bunurilor sustrase, ... care, la momentul săvârșirii contravenției, nu depășește 20% din cuantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat, aprobat de Guvern pentru anul în curs la data săvârșirii faptei.*

Astfel, la momentul comiterii faptei la 25 septembrie 2017, prin Hotărârea nr. 1233 din 09 septembrie 2016 a Guvernului Republicii Moldova, cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2017, a constituit sumă de 5600 lei, de unde cuantumului de 20% reprezintă sumă de 1120 lei.

În circumstanțele date, prin decizia din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Cahul, contestate la caz, s-a reținut că, Șagan Valeri la 25 septembrie 2017, activând în calitate de contabil-șef în cadrul Primăriei satului Doina, raionul Cahul, fiind împuternicit de a gestiona mijloace financiare și conturile Primăriei satului Doina, raionul Cahul, având scopul însușirii bunurilor Primăriei satului Doina, s-a deplasat la magazinul „Modernus”, amplasat pe adresa municipiul Cahul, strada Ștefan cel Mare 64, unde din mijloacele financiare ale primăriei satului Doina, raionul Cahul, care au rămas în sold pe contul SRL „Modernus”, ca urmare a procurării materialelor de construcție, a procurat un aparat de presiune înaltă de model „Karcher”, în sumă de 1720 lei, procurarea căruia nu a fost contractată de Primăria satului Doina, raionul Cahul, pe care l-a însușit fără a-l include în Registrul evidenței mișcării bunurilor materiale al primăriei, astfel cauzându-i părții vătămate un prejudiciu considerabil în sumă totală de 1720 lei.

În contextul acestor împrejurări, mijloacele bănești în sumă de 1720 lei, delapidate de Șagan Valeri de la Primăria com. Doina, raportate la dispoziția din art. 126 alin.(2) Cod penal, la prevederile din art. 18 Cod contravențional și la constatările Curții

Constituționale din hotărârea nr. 22 din 27 iunie 2017, atestă că mărimea daunelor cauzate prin săvârșirea infracțiunii, depășește cu suma de 600 lei cuantumul stabilit prin lege a sustragerii în proporții mici, și astfel face parte din daune cauzate prin infracțiuni.

Drept consecință, prima instanță eronat a considerat că prin excluderea semnului calificativ ”*daune considerabile*”, fapta inculpatului Șagan Valeri nu constituie infracțiunea prevăzută de art. 191 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, dar contravenția prevăzută de art. 105 Cod contravențional. Eroarea admisă de către prima instanță la adoptarea sentinței, care a necesitat casarea integrală a sentinței de către instanța de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri.

Or, în pct.102 din Hotărârea nr. 22 din 27 iunie 2017 a Curții Constituționale, privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale art. 328 alin. (1) Cod penal (excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu), se menționează ”Daunele care se înscriu în limitele dintre daunele în proporții mici și daune în proporții mari urmează a fi încadrate, după caz, ca fiind esențiale sau considerabile, iar până la instituirea de către legiuitor a unui prag valoric al daunelor esențiale și considerabile, mărimea acestora va constitui limitele care se încadrează între daunele în proporții mici și daunele în proporții mari”.

Astfel, se atestă că apărarea a primit răspuns la argumentele înaintate privind lipsa la caz a prejudiciului în *proporții considerabile*, iar simplul dezacord al titularului cererii de recurs cu soluția pronunțată în speță, nu constituie temei de admitere a recursului în sensul formulat. Or, acesta face o proprie evaluare a prejudiciului considerabil, prezentând versiunea sa.

Analizând materialele cauzei, completul de judecată constată că, argumentele recurentului privitor la pretinsa eroare judiciară reținută la calificarea juridică a acțiunilor inculpatului Șagan Valeri sunt vădit nefondate, deoarece instanța de apel just a casat sentința primei instanțe, și a constata vinovăția lui Șagan Valeri de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2), lit. c), d) Cod penal. Or, din toate probele examinate și cercetate, instanța de apel a constatat indubitabil și a motivat concluziile prin care a constatat că, inculpatul Șagan Valeri a comis infracțiunea ce i se încredințează individualizate ca „delapidarea averii străine, adică însușirea și folosirea ilegală a bunurilor altei persoane de către cel căruia i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop, cu folosirea situației de serviciu, care a produs daune considerabile” adică infracțiunea prevăzută art. 191 alin. (2), lit. c), d) Cod penal.

În aceste condiții, completul de judecată conchide că, din materialele dosarului rezultă că instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a examinat complet și obiectiv probele administrate și verificate sub aspectul pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, cele ale apărării cât și cele ale acuzării, fapt ce face ca concluzia instanțelor inferioare despre vinovăția lui Șagan Valeri în săvârșirea infracțiunii imputate fiind una legală și întemeiată.

Având în vedere acest aspect, instanța de recurs își însușește în întregime considerentele expuse în decizia instanței de apel din 25 octombrie 2022 (f.d.65-68, vol. II), redate succint la pct. 6.1. al prezentei decizii și consideră că o expunere repetată asupra lor este inutilă, fapt ce este în deplină concordanță cu jurisprudența și practica Curții Europene pentru Drepturile Omului, care în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, în pct. 37 al Hotărârii a statuat că, dacă art.6 § 1 din Convenția obligă instanțele să își motiveze deciziile, acesta nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos*, 19.04.1994), fiind importantă argumentarea celor esențiale și principale.

La fel, este de menționat că în prezenta cauza penală, obiectul material al infracțiunii comise de către inculpatul Șagan Valeri, au constituit mijloacele bănești

publice în sumă de 1720 lei, aflate la caz doar în gestiunea Primăriei com.Doina, circumstanța ce plasează dauna materială cauzată sub imperiul prevederilor art. 126 alin.(2) Cod penal, care reglementează caracterul considerabil al daunei.

Totodată, cu referire la actul de aplicare a amnistiei în privința lui Șagan Valeri, instanța de recurs a constatat că în prezenta cauza sunt întrunite circumstanțe ce ar justifica aplicarea în privința inculpatului Șagan Valeri a actului de amnistie în temeiul art. 2 alin.(4), art.8 din Legea 243 din 24.12.2021 (în vigoare din 30.12.2021), în ce privește liberarea acestuia de la executarea pedepsei principale aplicate, în conformitate cu prevederile art. 389 alin.(4) pct. 2) din Codul de procedură penală, devreme ce inculpatul la etapa de judecare a cauzei penale în instanța de apel, nu a exprimat acordul scris privind aplicarea față de el a actului de amnistie menționat mai sus conform art. 2 alin.(1),(3) din Legea nr. 243 din 24.12.2021, prin încetarea procesului penal.

La caz fiind constatată întrunirea elementelor infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2), lit. c), d) Cod penal, în acțiunile inculpatului Șagan Valeri, just au fost aplicate prevederile Legii sus menționate, cu dispunerea liberării inculpatului de executare a pedepsei principale aplicate prin hotărârea pronunțată de către instanța de apel la 25 octombrie 2022, iar inculpatul urmând să execute doar pedeapsa complementară aplicată.

Ca urmare a analizei materialelor cauzei penale și a hotărârii judecătorești atacate, în raport cu temeiurile recursului declarat, completul de judecată nu constată vreo eroare de drept ce ar afecta legalitatea hotărârii, iar recursul nu conține temeiuri de drept prevăzute de lege și care sunt de natura juridică de a face recursul admisibil.

11. În conformitate cu art. 432 alin. (2), pct. 4) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

DISPUNE :

Inadmisibilitatea recursului declarat de către avocatul *Stănilă Elena* în numele inculpatului Șagan Valeri, împotriva deciziei din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Cahul, în cauza penală privindu-l pe Șagan Valeri Mihail, ca fiind vădit neîntemeiat.

Încheiere este irevocabilă.

Președinte

Talpă Boris

Judecători

Daguța Sergiu

Eremciuc Ghenadie